
Онош - Diagnos - Diagnosis - Диагноз

**Монголын анагаах ухааны мэргэжлийн нийгэмлэгүүдийн
Эрдэм шинжилгээ-практикийн улирал тутмын сэтгүүл**

2012 он

Сэтгүүлийн цэц

*С.Бадамжав /Эрхлэгч/
Б.Дагвадорж, А.К.Жангабылов, Б.Дагданбазар
Н.Бира, Р.Бямбаа, Б.Ганбаатар, Г.Зулхүү,
Г.Сүхбат*

Сэтгүүлийн зөвлөл

*Д.Гончигсүрэн, Д.Цэрэндагва, Н.Баярмаа,
Д.Даваадорж, Х.Оюунцэцэг, Б.Гомбосүрэн,
Д.Энэбиш, Г.Пүрэвдорж, Б.Оюунцэцэг*

ДУГААР 03 (54)

Арвандөрөв дэх жилдээ

Дугаарыг эрхэлсэн С.Бадамжав

Улиралд нэг удаа

(Захиалгын үнэ 5000 төг, худалдаалах үнэ 6000 төг)

Хууль зүйн яамны бүртгэл №175
Индекс 14175
Сэтгүүлийн эхийг бэлтгэсэн:
М.Мөнхтүшиг
E-mail: tushig_2007@yahoo.com
Утас: 88065363

Сэтгүүлийн зөвлөл:
Улаанбаатар 15160
Төв шуудан, Ш/Х-453
Шуудангийн хайрцаг
«Онош» сэтгүүл
E-mail: s.badamjav@yahoo.com
Утас: 99110120

**Монголын анагаах ухааны мэргэжлийн нийгэмлэгүүдийн
Эрдэм шинжилгээ –практикийн улирал тутмын сэтгүүл Дугаар No 3 (54) 2012 он**

СУДАЛГАА	
ОЛОН УЛСЫН HL7 СТАНДАРТЫГ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ХЭРЭГЛЭХ НЬ	
О.Мөнхзул	5
ГЭРИЙН НӨХЦӨЛД ҮЗҮҮЛЖ БУЙ СУВИЛАХУЙН ТУСЛАМЖИЙГ БОЛОВСРОНГУЙ БОЛГОХ АСУУДАЛД	
Д.Солонго, С.Наранчимэг, Б.Оргил, Д.Дашдаваа, Ц.Оюундарь	8
АХМАД НАСТАНД ҮЗҮҮЛЖ БАЙГАА ӨРХИЙН СУВИЛАХУЙН ТУСЛАМЖИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ	
Д. Ган-Очир, Б. Оргил	16
НИЙСЛЭЛД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БУЙ 2,3-Р ШАТЛАЛЫН ЭМНЭЛЭГҮҮДИЙН ГАЗАР ХӨДЛӨЛТИЙН ГАМШГИЙН ҮЕД АЖИЛЛАХ ЧАДАВХИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ СУДАЛГАА	
Н.Цогбадрах, Э.Ган-Эрдэнэ, Д.Даваалхам	20
ЭМШУИС-ИЙН ОЮУТНУУДЫН МАНСУУРУУЛАХ БОДИСЫН ХЭРЭГЛЭЭ, ХАНДЛАГЫГ СУДАЛСАН ДҮН	
Г.Ганцэцэг, Г. Даваа	22
БАГА НАСНЫ ХҮҮХДИЙН НУРУУНЫ НУГАЛМЫН СУДАСЖИЛТЫН ОНЦЛОГ	
Д.Оюунцэцэг, А.Авирмэд, С.Энэбиш, Д.Амгаланбаатар	24
ЗАРИМ ЗҮЙЛ БАНЗДОО (SAUSSUREA DC) УРГАМЛЫН БИОЛОГИЙН ИДЭВХИ	
Б.Оюунгэрэл, Ж.Сарантуяа, С.Пүрэвсүрэн, У.Удвал	27
УМАЙН ХҮЗҮҮНИЙ ӨМӨНГИЙН ЭРТ ИЛРҮҮЛЭЛТ, УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭЛТЭНД СУВИЛАХУЙН МЭРГЭЖИЛТНИЙ ОРЛОЦООГ СУДАЛСАН ДҮН	
Б.Сувд С.Сэдэддулам, Ж. Энхмаа, А.Бүрнээ,З.Дэлгэрмаа	31
ЭЛЭГ ХАМГААЛАХ «ТУНАМАЛ» ЦАЙНЫ ФАРМАКОЛОГИЙН СУДАЛГААНЫ ДҮНГЭЭС	
Б.Болор Д.Энхжаргал	34
НАСЖИЛТАНД НӨЛӨӨЛЖ БУЙ ЗАРИМ ЭРСДЭЛТ ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН СУДАЛГАА	
Б.Халиунгэрэл,Ц.Цэцэгмаа	36
ӨРХИЙН ЭМНЭЛГЭЭР ҮЙЛЧЛҮҮЛЖ БУЙ АХМАД НАСНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧАДВАРЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ АСУУДАЛД	
Д.Ган-Очир, Р.Оюунханд, Б.Оргил	39
ЭРҮҮЛ БОЛОН БОДИСЫН СОЛИЛЦООНЫ ХАМ ШИНЖТЭЙ ЭРЭГТЭЙЧҮҮДИЙН АНТРОПОМЕТРИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	
Ц.Дашдулам, С.Энэбиш, Д.Амгаланбаатар	43
ЯСНЫ АРХАГ ИДЭЭТ ҮРЭВСЛИЙН АНТИБИОТИКОЙ ҮРЭЛ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ДАРХЛАА ХЯНАЛТ	
А.Эрдэнэбилэг, О.Батсүх, Л.Наранбат Ч.Пунцаг	46
ЕСӨНБУЛАГ СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ӨСВӨР НАСНЫ СУРАГЧДЫН БЗДХҮДХВДОХ-ЫН ТАЛААРХ СУРГАЛТЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ	
Ч.Мандалсайхан, Х.Зандармаа, Ж. Жаргал	48
МОНГОЛ ОРОНД «МАНБА ДАЦАН» ҮҮСЭН ХӨГЖСӨН ТҮҮХ БА ЭМЧ БЭЛТГЭДЭГ УЛАМЖЛАЛТ СУРГАЛТЫН ОНЦЛОГ	
Э.Саруул-Оюун, Д.Нацагдорж	51
БАРУУН АЙМГУУДЫН СУВИЛАГЧДЫН СУВИЛАХУЙН ТУСЛАМЖИЙН ТУЛГАМДАЖ БУЙ АСУУДАЛД ХИЙСЭН СУДАЛГАА	
Ч.Мандалсайхан, Ц. Жавзан, Ж. Жаргал	54
ААРЦАГ ЯСНЫ ГЭМТЛИЙН ҮЕИЙН ГАДНА БЭХЛЭГЧ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮНГИЙН СУДАЛГАА	
Ч.Мөнхбат, Л.Наранбат	58
ДҮҮРГИЙН НЭГДСЭН ЭМНЭЛГҮҮДИЙН АХЛАХ СУВИЛАГЧ НАРЫН АЖЛЫН АЧААЛЛЫГ СУДЛАЖ ҮНЭЛГЭЭ ӨГӨХ НЬ	
С. Энхцэцэг, Л. Буджав, М. Туул,	59
ХҮЙН МОРФОМЕТРИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД БА ЭХ, НССРАЙН БИЕЙН ЗАРИМ ХЭМЖЭЭНҮҮДИЙН ХАМААРАЛ	
Н.Болормаа, С.Энэбиш, Б.Журамт, Д.Амгаланбаатар	65
УЛААНБААТАР ХОТЫН 0-5 НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ДУНД ТОХИОЛДОЖ БУЙ ОСОЛ ГЭМТЛИЙН ШАЛТГААН ЗАРИМ ЭРСДЭЛТ ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙГ ТОГТООХ НЬ	
Г. Сэлэнгэ, Г. Даваа	67
УРГИЙН ХОДООДНЫ МОРФОМЕТРИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДИЙГ СУДАЛСАН ДҮН	
Н.Шижир, С.Энэбиш, Д.Амгаланбаатар	70
ХҮНИЙ ЗҮРХНИЙ ХАВХЛАГЫН ХӨХЛӨГ БУЛЧИН, ШӨРМӨСЛӨГҮҮДИЙН МОРФОМЕТРИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	
Б.Өнөржаргал, Г.Доржжагдаг, С.Энхбаатар,	73
ТОГООНЫ ХӨӨНИЙ ЗАРИМ ХИМИЙН ЭЛЕМЕНТ, ТҮҮНИЙ ТУРШИЛТЫН АМЬТАН ДАХЬ ЧӨМӨГТ ЯСНЫ ХУГАРАЛД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙГ СУДЛАХ АСУУДАЛД	
Л.Наранбат, А.Эрдэнэбилэг, О.Батсүх, Д.Амгаланбаатар, А.Авирмэд	75
СУВИЛАХУЙН ТЭНХИМИЙН ОЮУТНУУДЫН СУРАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА БОЛОН ТҮҮНД НӨЛӨӨЛЖ БУЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛҮҮДИЙГ СУДЛАСАН НЬ	
О.Ханд, Ц. Оюундарь	77
СУВИЛУУЛАГЧДЫН ДУНД ХИЙСЭН СЭТГЭЛ ХАНАМЖИЙН СУДАЛГААНЫ ДҮН	
Г.Пүрэвдорж, Л. Аня, Бурмаа	80
ХЕЛИКОБАКТЕРИЙН ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ЭМИЙН ЗОХИСТОЙ ХЭРЭГЛЭЭ	
Б.Бадамханд, С.Пүрэвсүрэн, Г.Чойжамц	83
ЗАМ ТЭЭВРИЙН ОСОЛ, ГЭМТЛИЙН ҮЕД АНХНЫ ТУСЛАМЖ ҮЗҮҮЛЖ БУЙ БАЙДЛЫГ СУДЛАХ НЬ СУДАЛГААНЫ ЗАРИМ ҮР ДҮНГЭЭС	
Г.Болдмаа, О.Чимэдсүрэн, Н.Оюунбилэг	85
ӨРХИЙН ЭМНЭЛГИЙН ЭМЧ, СУВИЛАГЧДЫН АЖЛЫН БАЙРАН ДАХЬ НИЙГЭМ-СЭТГЭЛ ЗҮЙН ХҮЧИН ЗҮЙЛС БОЛОН ХАЛШРАХ ШИНЖИЙГ СУДЛАХ НЬ	
Д.Нандин-Эрдэнэ, М.Сугармаа	87
ДОЛООН ТӨРЛИЙН ТҮЛШНИЙ ХӨӨНИЙ ХИМИЙН ЗАРИМ ЭЛЕМЕНТИЙГ СУДАЛСАН ДҮН	
Л.Наранбат, А.Эрдэнэбилэг, О.Батсүх, Д.Амгаланбаатар, А.Авирмэд	89
ЭЛЭГНИЙ ХОЛБООС, ӨРЦИЙГ ДАГАСАН ВЕНИЙН СУДАСНЫ ПОРТАКАВАЛЬ ТУШААГ СУДАЛСАН НЬ	
Х.Пүрэвсүрэн, С.Энэбиш, С.Бадамжав, Б.Дагданбазар, Д.Амгаланбаатар	91
УРГИЙН БӨӨРНИЙ МОРФОМЕТРИЙГ ХАРЬЦУУЛАН СУДАЛСАН ДҮН	
М.Лхагважаргал, С.Энэбиш, Д.Амгаланбаатар	94
ЛЕКЦ	
ГУУРСАН ХООЛОЙ АГЧИХ БА СУЛРАХ МОЛЕКУЛ МЕХАНИЗМЫН ТУХАЙД...	
Б. Гомбосүрэн	97